

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONES
RINCON 121
 Entre Treinta y Tres é Ituzaingó

SENMANARI CATALÁ Y LITERARI

SUSCRICIO ADELANTADA

Ciutat ps. 0.50
 Campanya " 0.60
 Exterior " 0.70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, JUNY 12 DE 1887.

Supliquém als nostres agents y subscriptors de fora y de la Capital, que al notar lo mes petit retart ó falta en l' envió del periódich, ho posin en coneixement d' aquesta administració.

Aixís mateix devém dir que 'ls subscriptors que 's trobin en descubert procurarán posarse al corrent de la subscripció si volen llegir LA GRALLA.

La Provincia de Lleyda

EN LA

EXPOSICIÓ UNIVERSAL DE BARCELONA

(Continuació)

Nostre segle es el segle de las Exposicions.

Los antichs organitzaban festas en honor de la guerra y de la forsa: lo trionf romá era l' exposició d' un poble vensut, sojusat, y un torneig, una justa entre caballers valents y enamorats; pero estaba reservat á nostres temps glorificar lo trevall humá en eixas grans festas anomenadas Exposicions Universals.

Solsament lo segle XIX podia imaginarlas, y en lo terreno de la realitat portarlas á felís éxit.

Rompuda l' unitat del imperi romá, y lo mon poblat de bárbaros, las nacionalitats modernas á la veu de Cristo, á la paraula convincent de sos apóstols, naixent, vigorizantse, engrandintse y definitivament, fichsant sa forma, son carácter, sa extensió, durant aquell espay de temps anomenat "Edat-Mitja", que vé á ser los set dias d' eixa segona creció del mon Europeo; la vida social com conseqüencia de la vida cristiana, reinant y trionfant en totas las latituds; dinou segles de civilisació cristiana influyent, suavisant moralitats, dirigit las costums dels pobles, fills pródichs, avuy casi tots ells á sos pits criats, sanch de la sua sanch y os de sos ossos, y carn de sa carn, que per bolquers han tingut la túnica de Cristo, y per espasa la creu de Cristo y per lley la lley de Cristo, desfigurada aqui, mutilada allá però en totas parts coneguda, predicada y extesa, qual trionf universal ha sigut detingut per impías rebelions y defeccions lamentables, nacions tan variadas y nombrosas descansant en lo seno de una pau llarga, secular, jamay coneguda per los pobles avants del Redemptor; abolida l' esclatut; las generacions trasmetentse unas á altres l' herencia de sos tresors y de sos descubriments; y Prometéo, l' home,

en possessió del foch, arrebatat á los Deus, del vent, que infla la vela del navegant y lo globo de Mongolfier, del vapor que brama en la caldera de Watt, de l' electricitat, que vibra en los fils de Morse, de la que s' amaga en la retina de la cambra de Daguerre; esquinsadas las entranyas de la terra y alsant lo majestuós ropatge de las aigüas qu' cubreix la conca de los mars, posats aixís al descobert tots los secrets y tresors, il·luminats per la llum del sol; una Exposició Universal sols podia vindre després de tants llarchs segles de civilització, després de tants segles de pau, després de tan llargas crísis en que triunfá la compromesa independència de los organismes socials; y quant un home pogué dir al mon desd' lo mirador d' una locomotora: "ja no hi ha distancias."

F. M. Y P.

EPÍSTOLA

Al Doctor Reus

No sé si sou Catalá
ni Rus ni Grech ni... Beduhí;
peró pel que os tinch de dir
la naixensa res hi fa.
Me consta que sou un home
honrat á carta cabal,
y á mes d' aixó principal
tocant á bossa, (no es broma).
Aixís es que no estranyeu
que usant de tota franquesa
(la meva condició atesa)
envihi aquesta al correu.
Vos semblará un xich estranya,
ja ho sé; mes aixó no esguerra
lo meu plan, aquesta terra

es diferenta d' Espanya.
Allá per poder parlarvos,
fora precis ser banquer
ó bolsista ó *financier*;
aqui no; pera trovarvos
res de aixó es precis ni urgent;
cal sols un xich de palica,
desprendiment una mica
y ja está un home al corrent.
Veus aqui ab quatre mots dit
'l perquè, 'l com y manera,
que porto á cap ma fatlera
dirijintvos est escrit.
Jo soch un home com cal
y com vos, també só honrat;
pero á dirvos la vritat,
no tinch ni un pesso, ni un ral.
Algú ha dit qu' es un consol
no tenirne; jo batallo
per lo contrari y trevallo
com se diu de Sol á Sol;
perque á parlarvos tot manso
quant mes mon cap ho examina,
trobo qu' aquesta doctrina
del no tenir, es un... romanso.
Algun temps ma cega déria
per tot hi trobava 'l cel;
de la juventut lo vel
me tapaba la miseria;
de xich, vaig venir á ser gran,
de gran, vaig anar veyent,
veyent, m' he anat convensent
que no se 'n tenen cantant;
y com que sempre cantaba
ja ab quatre versos ja ab prossa,
avuy se troba ma bossa
folrada..... de tela blava.
Vos que sou com aquí dich,
un home á qui l' or li sobra,
escolteu la veu d' un pobre
que te ganas de ser rich.
Dispenseu si la manera
d' esplicarme, no es molt culta;
si l' analiseu, resulta
que vaig errar la carrera,
¡Estich segú ¡oh! me 'n alabo
y aixó poseho en consulta,
de tot lo que he dit, resulta
que jo no he nascut per xavo,
¡Que no 'n tinch un? Be ho sé prou;

perxó es que 'n busco y m' afanyo
 però per mes que m' escanyo,
 no n' hi ha de fets, ningú 's mou.
 Aprofitant donchs la estada
 de vosté en aquesta terra,
 si en son calaix hi ha *desferra*
 penshi ab mi d' una vegada;
 penshi bé y no 's fassa 'l *suec'h*
 li demano molt formal;
 siga just y racional
 que jo no li parlo grech.
 Si dupte de qui jo só
 busqui, cerqui, indagui, miri
 y de segú quant se giri
 ja tindrà ma filiació.
 Defectes, no sé 'l que son,
 capritxós, com son las donas;
 mal genit... aixís, á estonas,
 ideyas las de 'n Prudhon.
 Pels insolents no tinch calma
 ni bons modos ni respecte,
 y 'ls tinch en tan mal concepte,
 que 'ls hi *romperia el alma*.
 Pels bons, com son tan escassos
 que trobarne un es rarsa,
 'ls daria la riquesa
 que vosté té y 'ls meus brassos.
 Y aixís ab tot lo demés:
 dolent é irreconcilliable,
 ab lo dolent é intractable,
 bo y tractable ab lo qui ho es.
 Veji donchs, si no m' abona
 tot lo que he dit y afirmat;
 y diga ab seguritat
 si aixís sent, só ó no persona.
 Sols tinch un mal que m' appena;
 y curarlo es molt possible,
 si vosté fa l' *impossible*
 de posarhi un xich d' esmena.
 Estieh carregat d' apuros.
 Vosté qu' es banquer, doctor,
 gno voldría fé 'l favor
 d' enviar 'm cinch cents mil duros?
 Si acás se mostra manyach
 y per ferho té lesson,
 ja ho sab; carrer del Rincón

121.

HORACI FLACH.

CONTESTACIÓ AL DISCURS

DEL SENYOR

NÚÑEZ DE ARCE

PER DON

VALENTI ALMIRALL

PRESIDENT DEL "CENTRO CATALÁ"

(Continuació)

¿En que vos fundeu pera negar las meas apreciacions, qual evidencia acabo de demostrarvos sense haver tingut necessitat sisquera de treurer tots los irrefutables arguments que podria, de vostre antich teatro, de vostras novelas, de vostre códich d' honor. de vostra legislació, de vostre traje, etc., etc.? En tot vostre discurs sols sé trobar duas rahons, que son las següents: 1.ª, que avans de la unió ab Aragó, vostras empresas mediterráneas son poch sonadas, y 2.ª, que avuy per avuy los castellans de las serras centrals s' están molt quiets en sa casa, practicant la «virtut de la obediencia,» y donan escassíssim contingent á la emigració al Africa ó á la América. Posém en son verdader lloch aquestas duas rahons.

¿Com haviau vosaltres d' embarcarvos en empresas mediterráneas avans de completar la reconquesta, si no tréyau lo cap á aqueix mar sino per petitas esclerxas y d' una manera precaria? ¿Ignoreu tal vegada, que tot lo litoral conquistat pam á pam als moros, lo máteix que las islas Balears, correpongué á la Confederació aragonesa catalana? ¿Ignoreu que en gran part de las costas de Catalunya, los moros no pogueren jamay solidar sa dominació? ¿Cóm feu, donchs, un argument de la falta d' empresas mediterráneas en vostra historia,—falta, no obstant, no tan absoluta com diheu,—sino váreu estar jamay en termes hábils pera empéndrerla?

Mes, si durant aquella época, vostre carácter aventurer tingué que limitarse á la part de Peninsula de que disposávau, vostre afany d' absorció y predomini se manifestá tan enérgich y avassallador com en lo temps de vos-

tre esplendor. Vosaltres conquistavau y absorviau: nosaltres conquistavam també, pero confederavam. Vostra historia, donchs, es la de la imposició autoritaria; la nostra la de la unió lliure y expansiva. Res val que 'ns citeu nos tras expedicions mediterràneas, ni fins las aventuras dels almogàvers. Cap d' aqueixas expedicions, ni las portadas á cap per compte y perill de capitans particulars, proba en nosaltres, caracter absorvent ni mes donat á aventuras que las que eran propis dels temps.

(Continuara)

LA GRAN PIRÁMIDE

(Acabament)

Lo pas d' entrada está molt pròxim al meridiá astronómich, y 'l seu eje en aquet pla coincideix ab un punt situat dessota del polo inferior al meridiá d' una estrella circumpolar notable. Herschel va ser lo primer que va observar aquesta particularitat. En certa fetxa, que considerava en 1838 com la mes probable de la pirámide, Herschel va trovar per lo càlcul qu' una estrella notable (A del dragó) estava situada precisament á la distancia angular indicada per lo pas d' entrada.

L' any en que A del dragó se deixava veure en lo meridiá, dessota del polo, á una altura angular de $26^{\circ} 19'$ precisament igual al ángul que suspen l' eje del pas, altre constelació brillant, la de las pléyades, passava al mateix temps per lo punt equinoccial, de partida de tots los càlculs de ascensió recta en lo firmament.

Vegis, donchs, com en lo sol fet de haver donat $26^{\circ} 18'$ l' angl del eje del pas, está representada la simultaneidad de tres grans fenómenos del temps y del espay á sapiguer: lo pas de A del dragó al meridiá per dessota del polo; lo pas al meridiá per damunt del polo de la célebre constelació de las pléyades al mateix temps en lo meridiá del punt equinoccial. ¿Podria imaginarse una combinació mes propia pera perpetuar una fetxa memorable en intima relació ab la construcció de la gran pirámide?

Además, aquestos fenómens memorables ocurrían en un temps que 's considera com la época probable del establiment de la gran pirámide.

Aquesta coincidencia misteriosa descubreix altre método incomparable de senzillés y de grandesa que 's esten als temps passats y al pervindre, qual principal element está donat per l' acreixentament anual de la distancia de las pléyades al punt equinoccial, equivalent en ascensió recta á $3^{\circ} 5'$.

D' aquest modo las pléyades se converteixen en rellotje de la gran pirámide, rellotje que ha comensat son marvellós moviment estant sas agullas Oh. Om. Os, quan A del dragó passava per última vegada al meridiá, á la distancia dels polos senyalada per lo pas d' entrada de la pirámide, ó com diu Jhon Herschel, quan la gran pirámide va ser feta.

Si poguessim entrar en detalls sobre cada un d' aquestos fets curiosos, y detindrens en moltras relacions y coincidencias maravellosas, compendriam perfectament com aquest monument quasi uniforme revela sabias lleys y grans veritats científicas al segle en que vivim, poguent ser considerat com l' emblema dels primers coneixements que posseheix la humanitat, ó siga 'l símbol de la ciencia moderna.

¡Veus aquí la obra d' un poble qual recort se desvaneix en la nit de 'ls temps! ¡Quantas consideracions se 'ns presentan sobre aquest prodigiós fet!

Mentres esperém que 'ls sabis moderns treuguin las degudas conseqüencias, direm per nostra part que no tenim motiu pera admirarnos sobremanera, sabent, com sabem que 'ls pobles que van estar en lo bressol de la humanitat van ser bressats per lo favor de la revelació divina y van entrar desde luego en possessió de veritats que 'ls doctors de la ciencia sols poden descifrar ab lo transcurs dels segles.

S. V.

CONFESSIONS DE HORACI FLACH

Ó SIGA SON REPRATO

flsich moral y psicológich

Y escrit per ell mateix
á fi de deixar probat,
qu' alló de que un no 's coneix
á sí mateix, no es vritat.

Continuació

Si hi ha una vritat en lo mon, crech qu' es la que diu «l' época mes felis de la vida del home, és aquella en que no pensa.»

Fins als 10 anys jo no pensaba; y 'm fundo al dir aixó, que aquesta facultat no 's desantrolla fins que 's coneixen las necessitats y exigencias de la vida. Tota forma anterior, es abstracte; no té altre cosa, que l' importancia fútil que li dona lo capritxo mes ó menos exigent de cada hu.

Corria l' any 1870, quant un dia estantnos sopant, trukan á la porta. Mon germá aná á obrir, retornant al menjador, ab la nova de que hi havia un antich vehí nostre, que desitjaba parlar ab lo pare. Se 'l feu entrar y ab pocas paraulas sabérem tots lo que volia.

Demana, si se li concedia 'l favor d' emportarsen a viatge á un ó altre dels dos germans qu' éram.

La circumstancia d' haber arribat 'l petit d' un d' América; l' afany de veurer cosas novas, y las desgracias de familia, que may las sabrá ningú mes que 'l meu cor, me determinaren en aquell instant á dir: Pare, jo hi vull anar; jo hi vull anar.

¡Terribles mots qu' encare ressonan en mon cor, com l' éco de la sentencia qu' havia de matar las ilusions mes falagueras que he tingut y tindré durant ma vida!

Mon pare que veyia la situació tristíssima que passaba, entre 'l dupte de si podria mantenirme com era son desitj; de si podria donarme una carrera, encare que fos á costa de mil sacrificis y penalitats ó de si 'm faria seguir lo seu ofici, no 's decidia á contestarli.

Se 'l feu esperar un quant temps, á fi de poder meditar sobre lo que debia ferse de mí.

Al sendemá la mare ¡pobre mare! ab las llágrimas als ulls me digué:—Fill meu! tú ets

molt noy, per compendrer lo que t' he de dir; però no ets un malvat per no entendre la veu del cor y mes del cor d' una mare. En aquest mon no tot es carinyo ni paternal cuydado; ja comensas á ésser grandet y deus haber de saber que la falta de recursos de que pogués disposar lo teu pare, podria portarte á coneixer una cosa, qu' ennegriria per sempre mes tos bons sentiments.

No sé per quina intuició, jo que no sabia res de lo que passaba en nostra llar, me vaig sentir ferit en l' ánima. No sé per qué la imaginació transportantme en un paratge desconegut, m' afirmá, lo que mes tart havia de veurer terrible realitat, La ruina de nostra modesta casa. Allavors s' agloporen á ma ment mil ideyas; vegí 'l prègon obert á nostres peus y la caiguda inevitable si no feya un sacrifici.

¡CABRERA!

NOVELA DE COSTUMS CATALANAS

PER
"XO. GAGO"

Montevideo—Febrer del any de vintiset la Restauració

dels Jochs Florals

CAPÍTOL VI

L' agutzil

Los cárrechs d' agutzil y *mestre*. li donaban entrada á molts casas de quals familias, éll ne sabia la vida y miracles.

J' Esquirol havia sigut y era carlí de pura sanch, y per lo tant enemich inamistable del Miquelet; mes en l' época de la feta qu' espli-quém, lo batlle era lliberal y amich del Miquelet y de consegüent l' Esquirol finjia estimació als dos, y procuraba dirne bé en las casas ahont coneixia qu' aquells eran benvolguts, bufaba y patejaba llamps y centellas en contra, allá ahont d' amagat ne deyan mal.

Consegüent dins lo finjiment, com molts

dels personatjes de la present novela, l' agutzil en est moment se trovaba á casa 'l batlle, á rebre ordres.

Com en la ferrería á las hors' no hi havia mes que 'l Anton, lo Manxaire, pues en Malla y l' Agusti havian anat á dalt pera conversar, lo Manxaire y l' Esquirol també la feren *petá* de la següent manera:

—;Y donchs, Anton, com hó tenim aixó?...

—Hola, Felip ;qu' hi ha de nou?...

—;Res: aqui hem vingut á rebre ordres.

—;Oh... y que 'm sembla—va dir l' Anton baixant la veu—que seran sérias.

—Y donchs,—va preguntar en Felip finjint admirat com qui no sap res—qu' hi há alguna novetat?...

—No,... aixó d' en Bernat...

—;Si... ja ho entench: ara ells per ferli mal, Deu sap lo qu' inventarán...

—Ah!... ;qu' ho saps tot Felip?...

—Oh!... ja veurás: ;que vols dir alló d' en Pauet y la Marieta?...

—;Si; home, però no cridis tan, Felip, que tot se sent y 'ns podém comprometre!

—;Tens rahó, Anton, tinguém paciència!... Y... parlant d' altre cosa: ;que ja ho saps qu' aviat hi haurá el-leccions pera diputats?

—;Si: me 'n va parlar lo senyor Vicens l' Apotecari. Pero en Malla, com es natural, voldrá que votém pel seu compte...

—;Si; pero nosaltres dos,—va dir l' Esquirol—no hauriam de votar pera ningú. ;Saps perquè? perque no paguém pera tindre vot. Pero nos hi obligan y ;qu' hem de fer?...

—;No; lo qu' hi ha—va dir l' Anton—que nosaltres fem traició á tot.

—;A tot...—va contestar en Felip—menos á lo que 'ns convé!

—;Jo, no sé,—digué l' Anton—com ho arreglarem el dia que 'ns fassin anar á votar!

—;Molt sencill,—va dir en Felip—admetent candidaturas de tots y d' amagat votar la nostre!

—;Y si 's descubreix?...

—;A las horas, un s' escusa edilunt que un no sap... lo que fa, fent veure que li sap greu lo qu' ha fet.

—En est moment l' Anton va dir á n' en Felip—;Calla! que crech que ja baixan!

—;Firmes! donchs, Felip!—Va dir l' Esquirol.

—En efecte: la remor d' una conversa ab ribets de disputa, s' anava atansant poch á poch fins á sentirse ben clar tot lo qu' ells deyan.

Posem tots atenció y sabrem de lo que 's tracta.

CAPÍTOL VII

Complicacions

—;Jó lo que no vull es que tú 't fiquis en los assumptos dels homes!...

—;Jó lo que 't dich que farás una injusticia en lo que vols fer, y las injusticias sempre congrian venjansas!... A mes, que jó se certa que 'n Pauet 's va propassar ab la Maria, y sos pares han fet santament de tancar-la....

;Vos mestressa, no ho sabeu be com va anar la cosa, y 'l qui vos hó há contat hi ha afejit mes pa que peix!

Los llejidors ja haurán conegut los personatjes qu' aixis disputaban. No eran altres que Pau Malla, la Rosa y l' Agusti.

Del modo que la questió 's va enfilá, fou que havent cridat en Pau á l' Agusti pera parlar apart, ignoraban qu' en altre cambra y en tal moment tinguessen igual conferencia la Rosa y l' Anjeleta; aixis, donchs, éllas varen sentir tot lo que l' Agusti digué á n' en Pau, que era lo que 'l Miquelet havia contat á l' Agusti sobre 'l assumpto que ja sabém. ;Ells si, que no sabian lo que l' Anjeleta havia contat á la Rosa, y que aquella ho sabia per en Bernat!...

NOVAS

De Puigpelat escriuhen á un col·lega de Tarragona que l' intens fret que 's deixá sentir en aquell poble, matá la meytat de las vidents cullitas de vi, garrofas y atmetllas.

La junta de Sanitat de Barcelona ha donat dictámen favorable referent á la expenció de carn de caball pera lo consum del públich, pera lo qual s' ha demanat permís á l' Ajuntament d' aquella ciutat.

Lo president de l' Ateneu d' Igualada ha

fet entrega en Madrit, al senador Sr. Maluquer de lo titol de president honorari de dita societat y un album ab 600 firmas, en testimoni de gratitut per la protecció que ha prestat á aquell centro.

L' Associació pera la reforma dels Aranzels d' Aduanas, ha celebrat en Madrit, son anuunciat *meeting* lliure cambista en lo Teatro Real, lo dia primer del passat Maig.

Los oradors que feren us de la paraula combateren lo dret diferencial de bandera, l' augment de drets y la protecció que pera sas respectiuas industrias, reclaman varias comarcas, haventse lamentat que 'l projecte sobre admissions temporals dormi 'l somni dels justos.

Han parlat los senyors Figuerola, Pedregal y altres.

Llegim en un diari de Barcelona, que lo Sr. Cánovas del Castillo, ha demanat en matrimoni á la filla del duch d' Osma.

Ja era temps, Senyor Anton, de que vosté pensés en aquestas cosas!

Un miracle del Sr. Sagasta:

Segons llegim en los darrers diaris rebuts de casa, las eleccions municipals, han sigut guanyadas per los partidaris del Govern.

¿Vritat qu' es miracle?

PIFIAS

Segons novas que 'ns arriban, ha mort en Bolivia, lo conegut corista N' Anton Gil, molt conegut entre nosaltres.

Sentim la desgracia, com creyém que la majoria de 'ls catalans *vells d' aquí* la sentirán.

Aquesta senmana havem tingut lo gust d' estrenyér la má á nostre amich En Joaquim Piera Marata, antich director y fundador de l' aplaudit coro "Euterpe", que tants aplausos sabé conquerirse y tants beneficis portá á alguns de nostres paysans.

L' *Arch de Sant Martí*, lo valent defensor de 'ls interessos de Catalunya, corresponent á lo dia primer de Maig, ve rublert de treballs dedicats á Irlanda, altre esclava que, com Catalunya y Polonia se veu subjugada á la tirania. Felicitém al valent company á qui 'ns uneixen tants forts llassos de germanó y amiat, desitjantli molts anys de vida y lo coronament de l' obra per que batalla.

Avant, company! Avant, sempre avant!

Com haviam anuunciat, lo dimars passat s' embarcá nostre carinyós amich Teix acompanyat de sa muller y fills. Una infinitat d'amichs foren á acompanyarlo, entre 'ls que recordém á son soci Cuspinera y Sra., Berçaitz, Matarrodona, Noguera y senyora, Ramon Oromí, senyoreta Oromí, Oromí (fill), Baitx, Hernando, Ramon Miquel, Solé, Ráfols, Margall, Cadenet, Morató (pare y fill), Fugasot, Rosés, Rovira y Padró.

Un detall: al despedirnos del noy Teix, digne hereu de 'ls sentiments de 'ls seus pares, li recomanám no s' oblidés de LA GRALLA, ahont ell havia col·laborat; per tota resposta, se l' hi omplenaren los ulls de llágrimas y tinguerem que separarnos de la comitiva pera no ensenyar las que de nostres ulls brollavan.

Nostre amich y coloborador En Josehp Ribas, ha tingut un nen; es á dir es pare d' un' altre fill ab que l' obsequiá sa muller. A tots dos, doném l' enhorabona.

Lo diumenje próxim, pujará á la escena de la Societat Catalanista «Rat-Penat» lo drama en tres actes y un proemi original de F. Soler (Pitarra) y que porta per nom «La Banda de Bastardia». Per fi de festa se donará la xistosa y aplaudida pessa «Cinch minuts fora del mon».

Las obras portadas á cap, donant mes dimensions al teatro y pintant una decoració á fi de presentar l' obra ab tota propietat, diuhen bén alt en favor d' aquesta Societat, que no repara en medis pera donar á coneixer las millors produccions de nostres poetas.

Desitjariam saber quina ofensa han rebut nostres companys «La Union Gallega» y «La Pellicerina» que fá un quant temps no passan per casa.

Si la culpa es nostre, ja sabeu que estém disposats á esmenarla.

AL LLIURE PENSAMENT

Salut, pensament humá,
que ab ta potent alenada,
los núvols y la boyrada
has sapigut dissipá;
al contemplar ta feynada
voldria ab véu inspirada
las tévas glorias cantá.

Avant, lliure pensament,
avansa de nit y día,
fés ta via com lo vent:
fés ta via, fés ta via.

Jo esmento del temps passat
jorns de tristor y amargura,
mes ja 'l pensament fulgura
redimint la humanitat:
ja 'l progrés ningú detura,
ja tota humana criatura
reviu per la llibertat.

Ovirém un cel seré;
la pau per tot es notoria;
lo sol llumena la gloria
de la virtut y 'l Sabé,
y ja han passat á l' historia
los crims de trista memoria
que 's deyan actes de fé.

¡Guaytéu! ja no hi ha colors,
ni cap casta condemnada,
ja l' esclau repren volada
igualantse á sos senyors;
ja per fi se 's apagada
aquella set d' or malvada
d' alguns blanchs explotadors.

Avuy per ton esplendor
lo fill del poble delira,
avuy ab vibranta lira
t' enalteix lo trovador,
y 'l bon catalá suspira
pél lema que 'l món admira,
de virtut progrés y amor.

Avant, lliure pensament
treballa de nit y día,
fés ta via com lo vent:
fés ta via, fés ta via.

J. BLACH Y ROMANI.

REMITIT

Societat Catalanista Rat-Penat

Senyor Director de LA GRALLA.

En un suelto de Gacetilla publicat en la edició de «El Dia» de ahir, se diu que *en virtut d' una nota passada per lo C. A. de la Catalanista Rat-Penat á lo Centro Catalá aquestas Societats, han romput sas relacions.* Fassa constar en aquest senmanari, que al ferse cárrech aquest C. A. de la direcció de la Societat, trobá en lo arxiu, una nota en que la C. D. de lo Centro Catalá, *se negaba á correspondrer ab lo cambi d' invitacions* y en vista d' ella, lo actual C. A. de la *Rat-Penat* 'ls n' hi enviá una pera que acabés aquell estat de cosas. La C. D. de lo Centro Catalá aceptá son oferiment, prometent la correspondencia en lo successiu y habent faltat á ella la C. D. de dita Societat, quedí en peu, que la ruptura no es produhida per la nota passada de la Catalanista «Rat-Penat» sino á una falta de compliment á lo que habia promés á dita Societat la C. D. de lo Centro Catalá.

Anticipantli las gracias se repeteix S. S.

LO SECRETARI

Montevideo 11 de Juny de 1887.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR DE LA GRALLA.

Vicents Giralt (Uruguayana)— rebudas sas dos cartas y enterats.

Jaumandreu (Florida)— Cobrat son giro, y gracias. Desde aquest n.º enviém «La Gralla» al senyor que 'ns designá.

Martí Horta-Per correu ja li significárem lo que á vos té pertany.

Bonaventura Ferrer Sans—Cobrada la suscripció fins á Dbre. de 1887.